

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Kritika: képzőművészet és design				
A kurzus alcíme: Designkritika				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Haba Péter, phaba@g.mome.hu				
Kód: B-DK-503-1	Tantermi hely: DK BA	Javasolt félév: 5	Kredit: 5	Tanórászám: 2
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium/ tutoring	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei:				
A kurzus célja, hogy megismertesse a műkritika/designkritika műfaji sajátosságait, eszme- és művészettörténeti, illetve művészetfilozófiai alapjait, jellemző szempontrendszeit, etikai kérdéseit, célkitűzéseit, a kritikai gondolkodás ismérveit. A tantárgy röviden áttekinti a műkritikaírás/designkritika-írás történetét, megismerteti a jelentősebb kritikai fórumokat, folyóiratokat. A hallgatók a kurzusok keretében a kritikaírás gyakorlatába is bekapcsolhatnak írásbeli és szóbeli feladatok segítségével, melynek során megismerik a műalkotások és designalkotások szakszerű kritikai értékelésének alapjait. A kurzus fókuszában a kortárs hazai köztertervezés áll, tekintettel arra, hogy ez az a tervezői feladatkör napjainkban, melyben számos szakterület (építészet, tájépítészet, ipari formatervezés, köztéri szobrászat, közlekedés- és várostervezés, közműfejlesztés, műemlékvédelem, stb.) és tudomány (urbanisztika, szociológia, művészettörténet, kulturális antropológia, ökológia, környezetpszichológia, stb.) találkozik össze egymással és a civil szféra, illetve a várospolitikai érdekeivel. Ez a témakör tehát nem csupán a "közterdesign" gyakorlatát érinti, hanem egyúttal a design metaforikus értelemben vett "közterébe" is bepillantást enged, s mint ilyen, tág teret kínál a kritikai gondolkodás számára.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):				
Tudás:				
1. Tájékozott a művészet-, építészet- és designtörténet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően.				
2. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól.				
Képesség:				
1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra.				
2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat.				
Attitűd:				
1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.				
Autonómia és felelősségvállalás:				
1. Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:				
1) A designkritika műfaji sajátosságai, szempontrendszerei, etikája				
2) A designkritika története, kortárs fórumai				

3) A kortárs hazai köztérdesign jelenségei 4) Esettanulmányok: néhány jelentősebb hazai köztér kialakításának közös kritikai elemzése
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A hallgatók tennivalói, feladatai: A hallgatók október-november során egyéni munkában egy-egy jelentős budapesti köztér kritikai elemzését végzik el, amelyet önálló terepszemlére és a szaksajtóban megjelent műszaki-tervezési adatokra, illetve kritikai reflexiókra alapoznak. A munka eredményét 25 perces prezentációban adják elő, majd írott kritika formájában is feldolgozzák (egy közösen egyeztetett 2025 januári határidőre). A tanulás környezete: tanterem.
Értékelés: Az értékelés a hallgatói teendők, feladatok elvégzésével arányos.
Az érdemjegy kiszámítása Prezentáció: 50%, dolgozat: 50%
<u>Ajánlott irodalom:</u> Barrett, Terry: <i>Why Is That Art? Aesthetics and Criticism of Contemporary Art</i>. Oxford University Press, Oxford, 2008. Batár Attila – Locsmándi Gábor: <i>Városaink az ezredfordulón</i>. Európai Füzetek 6. 1999. Csóka Attila Róbert–Smiló Dávid szerk.: <i>Építészet – kritika – írás</i>. Új Forrás, Budapest, 2014. Elkins, James–Newman, Michael: <i>The State of Art Criticism</i>. Routledge, London, 2008. Gehl, Jahn: <i>Élhető városok</i>. Terc Kiadó, Budapest, 2014. Greenberg, Clement: <i>Művészet és kultúra</i>. Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2013. Jelinek Csaba – Bodnár Judit – Czirfusz Márton – Gyimesi Zoltán: <i>Kritikai városkutatás</i>. L'Harmattan, Budapest, 2013. https://mek.oszk.hu/15200/15271/15271.pdf Kállai Ernő: <i>Művészet veszélyes csillagzat alatt. Válogatott cikkek, tanulmányok</i>. Corvina, Budapest, 1981. Lidwell, William et al.: <i>Universal Principles of Design: Revised and Updated</i>. Rockport Publishers, Gloucester, 2010. Lukovich Tamás: <i>A posztmodern kor városépítészetének kihívásai</i>. Pallas Stúdió, Budapest, 2001. Szövényi Anna (szerk.): <i>Budapesti terek</i>. Terc, Budapest, 2021. Twemlow, Alice: <i>Sifting the Trash: A History of Design Criticism</i>. The MIT Press, Cambridge (Mass.), 2017. Udvarhelyi Éva Tessza: Köztér, demokrácia, kulturális sokszínűség. <i>Utóirat – A Magyar Építőművészet melléklete</i>, 2010/5, 19–26. Wessely Anna: A közterek politikája. Városi tér az élménytársadalomban. <i>Utóirat – A Magyar Építőművészet melléklete</i>, 2010/5. 27–31.
Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv: részleges beszámítás/elismerés lehetséges